Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26mdDIZO09/26
Názov predmetu	factchecking a hybridné hrozby
Rozsah	2S
Počet kreditov	3
Vyučujúci	Mgr. Monika Prostináková Hossová, PhD. (prednášajúci), doc. PhDr. Viera Kačinová, PhD. (prednášajúci), Mgr. Klára Zubková, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie je udelené na základe splnenia nasledujúcich podmienok:

1. Vypracovanie a prezentácia stanovených zadaní v požadovanej kvalite a ich odovzdanie v stanovenom termíne. Od študentov bude počas semestra vyžadované verejné vystupovanie a verbálna prezentácia ich zadaní. Táto časť tvorí 30 % celkového hodnotenia a je hodnotená max. 30 bodmi.
2. Skupinová práca na tvorbe návrhu a realizácii projektu – komunikačná kampaň, event, workshop, prednáška, hra a i. – vrátane záverečnej prezentácie a obhajoby a reflexie projektu. Táto časť tvorí 70 % celkového hodnotenia a je hodnotená max. 70 bodmi.

Študent teda môže celkovo získať max. 100 bodov.

Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92 – 100 %›;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83 – 91 %›;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74 – 82 %›;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65 – 73 %›;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56 – 64 %›;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0 – 55 %›.

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje tiež pravidelná účasť na výučbe. Povolené sú maximálne 2 absencie (t. j. max. 4 vyučovacie hodiny) bez udania dôvodu. V prípade individuálneho harmonogramu štúdia je nutná minimálne 50 % účasť na výučbe, pričom poslucháč absolvuje záverečnú skúšku v zmysle vyššie uvedených pokynov. Absencie nad rámec povoleného množstva sú zdôvodňované a ospravedlňované individuálne, avšak do úvahy sa berú len relevantné dôvody a nepredvídateľné závažné okolnosti. Ospravedlnenia sa predkladajú výhradne v písomnej forme (e-mailom).

Výsledky vzdelávania

Teoretické zázemie (vedomosti):
- rozumie základným konceptom hybridných hrozieb, ich charakteristikám, mechanizmom šírenia a cieľom

dezinformačných kampaní.
- pozná kľúčové princípy fact-checkingu, rôzne typy dezinformácií (hoaxy, propaganda, manipulácie) a rozdiel medzi nepravdivým obsahom a legitímnou diskusiou.
- má prehľad o dostupných nástrojoch a metodikách na overovanie faktov, vrátane digitálnych a analytických techník používaných v praxi.
Praktické zázemie (zručnosti):
- Vie kriticky analyzovať mediálne obsahy, identifikovať tendencie, logické nesúvislosti a potenciálne manipulatívne prvky v textoch, obrazoch a videách.
- Dokáže používať konkrétne overovacie nástroje a metódy (napr. OSINT techniky, analytické databázy, vyhľadávacie a fact-checking nástroje) pri odhaľovaní falošných tvrdení.
- vie pripraviť fact-checking správu alebo debunkingový materiál, ktorý jasne a transparentne prezentuje zistenia a podporu dôkazmi.
Kompetencie:
- rozvíja kritické myslenie a mediálnu gramotnosť, ktoré mu umožňujú samostatne hodnotiť informácie v komplexnom informačnom prostredí a robiť informované rozhodnutia.
- je schopný tímovo spolupracovať na projektových úlohách, koordinovať úlohy pri overovaní informácií a komunikovať výsledky zrozumiteľne rôznym cieľovým skupinám.
- uplatňuje eticky zodpovedný prístup pri práci s informáciami a pochopení dôsledkov dezinformácií na verejnú mienku a demokraciu.

Stručná osnova predmetu

1. Informačné prostredie v ére postfaktuality
2. Hybridné hrozby ako súčasť moderných konfliktov
3. Typológia manipulatívnych a dezinformačných obsahov.
4. Psychologické mechanizmy dezinformácií
5. Fact-checking ako nástroj prevencie a boja proti hybridným hrozbám
6. Metodológia overovania textových tvrdení
7. Vizuálny fact-checking: obraz, video
8. Fact-checkingové nástroje a analytické prístupy k informačným operáciám
9. Komunikácia výsledkov fact-checkingu a strategický debunking

Odporúčaná literatúra

Kapec, M., & Pravdová, H. (2021). Terminological chaos in labelling false online content. European Journal of Transformation Studies, 9 (1), 5-18. https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/journal-transformation/article/download/6652/5907/10216
Kvetanová, Z., Kačincová Predmerská, A., & Švecová, M. (2021). Debunking as a method of uncovering disinformation and fake news. In J. Višňovský, & J. Radošinská (Eds.), Fake News Is Bad News - Hoaxes, Half-truths and the Nature of Today's Journalism. IntechOpen. https://doi.org/10.5772/intechopen.93738
Prostináková Hossová, M. (2024). Human vs. artificial: detecting fake news and disinformation. In M. Prostináková Hossová, M. Solík, & M. Martovič (Eds.), Marketing Identity: Human vs. Artificial (pp. 587-600). FMK UCM. https://doi.org/10.34135/mmidentity-2024-59
Moravčíková, E. (2020). Media manipulation and propaganda in the post-truth era. Media Literacy and Academic Research, 3(2), 23-37. https://www.mlar.sk/wpcontent/uploads/2020/12/2_Moravcikova.pdf
Poliačik, M., & Lančová, L. (2022). Poriadok v hlave: Kritické myslenie na každý deň. N Press.
Markoš, J. (2019). Sila rozumu v bláznivej dobe. N Press.
Kačinová, V. (2018): Fenomén „fake news", hoaxov a konšpiračných teórií v kontexte mediálnej výchovy. FMK UCM v Trnave.